

kaf en koren

door Theo Krabbe

Israël en de Palestijnen

De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is over het conflict tussen Israël en de Palestijnen in een lastig parket verzeild geraakt. Uitgerekend de kerk, die volgens de kerkorde (kerkelijke grondwet) 'onopgeefbaar verbonden is met Israël', ligt onder vuur vanwege een kritische brief aan de ambassadeur van Israël, Harry Kney-Tal. Volgens die brief, ondertekend door PKN-synodevoorzitter Pieter Verhoeff en PKN-scriba Arjan Plaisier, moet Israël zich houden aan de regels van het internationale volkerenrecht. Dat betekent dat Israël de veiligheidsmuur niet meer bouwt op Palestijns grondgebied. Israël moet de Joodse nederzettingen op de Westbank ontmantelen. En Palestijnen in Jeruzalem moeten ook dezelfde rechten krijgen als de Joodse burgers. De PKN-brief was een gevolg van het Palestijnse Kairos-document 'Het uur van de waarheid: een woord van geloof, hoop en liefde uit het hart van het Palestijnse lijdën' uit december 2009. De opstellers vertegenwoordigden diverse kerken en kerkelijke organisaties uit het Midden-Oosten. Zij deden een dringende oproep om een einde te maken aan de bezetting van Palestijnse gebieden door Israël, die 'een zonde jegens God en de menselijkheid' werd genoemd. In zijn reactie op de PKN-brief toonde de Israëlische ambassadeur, Harry Kney-Tal, zich hevig verontwaardigd. Een eenzijdige brief, oordeelde hij, die positieve ontwikkelingen negeert en vrijwel alle schuld voor de huidige sombere situatie in het Midden-Oosten bij Israël legt.

Ook uit eigen gelederen kwam kritiek. De lobbyorganisatie Christenen voor Israël, die populair is in de behoudende vleugel van het protestantse kerkverband, was eveneens kwaad. Christenen voor Israël verweet de kerk in de eeuwenoude zonde te vervallen 'om op arrogante wijze het Joodse volk de les te lezen'. Bovendien besloot het Centraal Joods Overleg (CJO) deze week vanwege die 'eenzijdige' brief het contact met de Protestantse Kerk in Nederland in de ijskast te zetten. Het lastige parket laat niet alleen zien hoe verdeeld het Nederlandse protestantisme inzake de Palestijnse-Israëlische kwestie is, maar ook dat het conflict zelf en de discussie over het conflict muurvast zit. Ook de discussie met de joden in ons land. Het debat over het conflict tussen Israël en de Palestijnen is te zeer beladen door politieke polarisatie, theologische vooronderstellingen en het Nederlandse schuldgevoel over hetgeen de Joden ten tijde van de Tweede Wereldoorlog is aangedaan. De brief van de Protestantse Kerk in Nederland is echter uiterst evenwichtig en genuanceerd. Zo wordt ook volmondig Israëls bestaansrecht en het recht op veiligheid erkend. De rooms-katholieke oud-politici van het CDA, Dries van Agt en Hans van den Broek zouden er ook zo hun handtekening onder zetten. Dat PKN-voorzitter Verhoeff en PKN-scriba Plaisier de brief geschreven hebben getuigt van moed en durf. Een christelijke geloofsgemeenschap mag zich er nooit van laten weerhouden om onrecht en onrechtvaardigheid aan te klagen. Hoe lastig en netelig dat soms ook is!

Reageren? t.krabbe@tctubantia.nl

De liefde als een wettig

Financieel coach Ivo Valkenburg pleit voor een economie gebaseerd op liefde, welzijn en respect. „Waar zijn de geestelijke waarden in de economie gebleven?”

door Rinus van Warven

Spirit, het woord staat voor bezieling, vuur, geestkracht, liefde, vrijheid en pure inspiratie. In de huidige economie is geen plaats voor de Spirit, schrijft Ivo Valkenburg in zijn boek *Spirit in Finance*. „Waar zijn de geestelijke waarden in de economie gebleven?”, vraagt de financieel coach zich af.

„Alleen het bergstaateje Bhutan maakte in 1998 het Bruto National Geluk tot de grondslag van zijn economie. In de rest van de wereld wordt de kunst van het huishouden gekoppeld aan het Bruto Nationaal Inkomen (BNI).” Robert F. Kennedy zei het in 1968 heel treffend. „Ons Bruto Nationaal Product (BNP) omvat niet de schoonheid van onze poëzie, de kwaliteit van onze huwelijken, onze intelligentie tijdens het publieke debat, de intelligentie van onze ambtenaren. Samengevat: het BNP meet alles, behalve wat het leven echt waardevol maakt.”

Valkenburg werd getroffen door een artikel van Mark Anielski, docent Business en Economie, die er op gewezen heeft dat de economen de hogepriesters zijn geworden van de samenleving, die gedomineerd wordt door de theologie van het kapitalisme. Deze hogepriesters van het kapitalisme misleiden ons met verhullend taalgebruik. Anielski pleitte in zijn artikel voor het bouwen van een economie die gebaseerd is op liefde, welzijn en respect.

In zijn boek beschrijft Valkenburg de werkwijze van de Griekse ondernemer Paul Efmorfidis. Efmorfidis

omarmt in zijn wijze van ondernemen de Griekse filosoof Plato die over economie sprak als 'de kunst om welzijn te verwerven'. Het welzijn van mens en natuur staat centraal in het denken van Paul Efmorfidis, aldus Valkenburg. Hij verdient met zijn onderneming een kleine tien miljoen euro per jaar. En toch is Paul niet bezig met geld. Paul maakt de beste bedden ter wereld. Hij levert onder meer aan hotels. Als een hoteleigenaar zich zo'n bed dat zesduizend euro kost niet kan veroorloven, maar hij kan wel tweeduizend euro ophoesten, dan

gaat de deal alsnog door. Voor het prijsverschil mag Paul dan een gratis vakantie aanbieden aan relaties van zijn bedrijf. Iedereen wordt er blij van. Pauls klant geniet van een heerlijke vakantie, de hoteleigenaar kan topkwaliteit leveren. Het gaat om het uitwisselen van positieve energie. Als die er is, komt het ook goed met de financiën. Valkenburg gaat in het boek te rade bij dr. Ihaleakala Hew Len. Die gebruikt de methode van Ho'oponopono, een oud Hawaiaans proces om problemen op te lossen. Volgens hem is geld niet meer en niet

kerkdiensten

BOEKELO

St. Marcellinus: zo 10 u Euch. mmv dames- en herenchoor.

BUURSE

Maria Praesentatie: zo 10 u Euch. mmv kinderkoor.
Herv. Gemeente: zo 10 u dienst in Haaksbergen.

ENSCHEDA

RK-kerken binnenstad:

H. Jacobus de Meerdere, Oude Markt: zo 9.30 u Comm. viering mmv Jacobuschoor; 16.30 u Vesper.

H. Josephkerk: za 17 u Euch. met samenzang.

H. Hart van Jezus/De Goede Herder, Hogelandsingel: zo 9.30 u Comm. viering mmv dameschoor.

RK-kerken noord:

Mariakerk/H. Geest: zo 11 u Comm. viering mmv mmv Schola.

Kapel Ariënsstaete: vr 19 u Euch. Zo 9.30 u Kruisweg.

St. Paulus, G.J. van Heekstr. 414: zo 9.30 u Euch. met volkszang.

St. Paulus, G.J. van Heekstr. 414: iedere zo 16 u Euch. in het Pools.

St. Jankerk, Haaksbergerstraat: za 19 u Euch. mmv Gem.koor.

Verrijzeniskerk, Het Leunenberg 588: zo 11 u Comm. viering.

Protestantse kerken:

Opstandingskerk, Zonstraat 9: zo 10 u zie Detakerk.

Kapel Lonneker, Dorpsstr. 44: zo 10 u ds. J. Bouwmeester.

Detakerk, H.B. Blijdensteinlaan 30: zo 10 u ds. E. v. Houwelingen.

Vredeskerk Varviksingel: zo 10 u ds. E. den Breejen.

Apostel Thomaskerk, Th. de Keijserstr. 20: zo 10 u ds. D. v. Zijll Langhout.

Verrijzeniskerk/De Schalm, Het Lunenberg 586: zo 9 u ds. H. Venema.

Oec. Geloofsgemeenschap Helmerhoek, TPZ Helmerzijde: zo 10 u ds. R. Vissinga.

AriënsZorgpalet, locatie De Eschpoort: za 16 u pastor J. Giesselink mmv fluitiste Jard Folmer.

Zo 18 u mevr. A. Peijnenborg.

Bethelkerk, J.H. Boschstr. 28: zo 10 u ds. E. La-seur.

Usselo, Haaksbergerstr. 815: zo 10 u ds. G. v. Schuppen in Johanneskerk.

't Bouwhuis, leefgemeenschap voor mensen met een verstandelijke handicap, Welnaweg 100: geen dienst.

Studenten Pastoraat Enschede, UT-Vrijhof: zo 10.30 u ds. H. v.d. Berg.

Schermerhorn Lounge, ITC Int. Hotel, , ingang Boulevard 1945 No. 4, rotonde Haaksbergerstr. (Eng. oec. dienst): zo 9 u fr. W. Eggen.

Kapel Medisch Spectrum Twente, , Ariënsplein 1, locatie Enschede: zo 10.30 u ds. E. Koster.

Doopsgez. Gemeenten Twente: zo 10.15 u

ds. Carla Borgers Do-Rem in Hengelo; 16 u mid-dagviering door leden Almelo in Almelo.

Evang. Luth. Kerk Twente: geen dienst.

Johanneskerk-Twekkelo, NPB - Afd.

Oost-Twente, (Vrijzinnig) Twekkelerweg

110, Twekkelo (gem. Enschede): geen dienst.

Remonstr. Gemeente Twente: Woltersweg

11, Hengelo: zo 10.15 u ds. mw. Carla Borgers DoRem.

Geref. kerk vrijgemaakt/Zuid, Haaksbergerstr. 118: zo 9.30 u ds. A. Rienks; 15 u ds. E. v't Foort.

Noord, Lasondersingel 18: zo 9.30 u ds. A. Mol; 16.30 u ds. E. Luth.

West/Immanuelkerk, Wicher Nijkampstr. 95: zo 9.30 u ds. H. Dam; 16.30 u ds. A. de Jager.

Oost, Wilhelminastraat 18: zo 9.30 u ds. A. de Jager; 16.30 u ds. A. Mol.

Chr. geref. kerken:

Oost/Renatakerk: zo 9.30 en 17.30 u ds. G. Huisman.

West/Maranatha-kerk: zo 9.30 en 16 u ds. J. v.d. Wal.

Ned.geref.kerken:

NGK Enschede, Lasondersingel 102: zo 9.30 u ds. M. Biewenga; 16.30 u ds. J. Dekker.

Geref.Gemeente, Weerseloseweg: zo 10 u ds. J. Karels; 16 u leesdienst.

Evang. Gemeente Enschede, Heidestr. 9: zo 10 u dienst.

Volle Evang. Gemeente, school De Triangel, G. ter Borghstr. 1: zo 10 u Ph. Blom.

Vrije Evang. gemeente Enschede, Boddens-

kampstr. 28: zo 10 u mevr. ds. M. Schepers.

Volle Evang. kerk Silo, Usselerschoolweg 50, geb: oude Usselerschool: vr 20 u Profetische dienst, S. Fedele. Za 19 u Profetische dienst, S. Fedele. Zo 10.15 u S. Fedele.

Evang. gem. De Deur, Buurthuis T'Terphoes, Utrechtlaan 96: zo 11 en 18 u dienst. Wo 19.30 u dienst.

Acts Revival Church, G.J. van Heekstr. 338:

vr 20.00 u Bidden. Zo 12 u pastor G. Solanke, Eng.dienst met Ned. vertaling, bijbelles; Di 19.00 bijbelles.

Baptistengemeente/'t Trefpunt: , Specht-

straat 32: zo 10 u ds. P. Wijchers mmv Band.

Gem. van Gedoopte Christenen (Vrije Baptisten Gemeente), De Schuilplaats, Hertmebrink 8: zo 10 en 18.30 u Th. Niemeijer, Maranatha.

Livoo, Broekheurnerstedde: zo 18.45 u dienst.

Leger des Heils Korps, Zenderenbrink 2 : zo 10 u Heiligingsamenkomst olv majoor's B. Keijzer, nevendienst.

Het Apostolisch Genootschap, Burg. v. Veenlaan, Oldenzaalsestr, v.d. Waalslaan: zo 9.30 u dienst.

Zevende Dags Adventisten Philadelphiakapel, Haaksbergerstr. 468: za 10 u bijbelstudie; 11 u erdienst.

Gem. van Apostolische Christenen, Haaksbergerstraat 468, ingang B.W. ter Kullestr.: zo 9.30 u dienst.

Harmony, Soendastr. 53: zo 10.30 u Ontmoetingsdienst, K. Veenendaal.

Jehovah's Getuigen Enschede: K.zaal Akelei-

straat 2: Gem. Glanerbrug: za 18-19.45 u Lezing + WT-studie; do 19.15-21 u Samenkomsten. Gem. De Bothoven: zo 10-11.45 u Lezing + WT-studie; di 19.15-21 u Samenkomsten.

K.zaal Zenderenbrink 1: Gem. Het Oosterveld: za 18-19.45 u Lezing + WT-studie; do 19.15-21 u Samenkomsten. Gem. Stroinkslanden: zo 10-11.45 u Lezing + WT-studie; di 19.15-21 u Samenkomsten. Gem. Russisch: za 15-16.45 u Lezing + WT-studie; di 19.15-21 u Samenkomsten. Chinese Groep: do 10 u Samenkomst. **K.zaal Rembrandtlaan 14:** Gem. Stadsveld: za 18-19.45 u Lezing + WT-studie; di 19.15-21 u Samenkomsten. Gem. Mekkelholt: zo 10-11.45 u Lezing + WT-studie; do 19.15-21 u Samenkomsten. Engelse Groep: zo 11-12.45 u Lezing + WT-studie.

GLANERBRUG

Allerh. Rozenkrans: za 19 u Comm. viering mmv herenchoor.

Kapel Ariënshuis: za 17.30 u Euch.

Kerkelijk Centrum de Rank (PKN): zo 10 u ds. P. Boomsma.

Herv. gemeente (PKN), Gronausestr.: zo 10 u ds. M. Vlasblom.

HAAKSBERGEN

H. Pancratius, Markt: zo 10 u Euch. mmv dameschoor.

H.H. Bonifatius en Gezellen: za 19 u Euch. mmv Bonifatiuschoor.

OLV van Lourdes: za 19 u Euch. mmv koor.